

ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

The Participatory Needs towards the Fundamental Educational Management of Sub District Administration Office in the Area of Yang Srisurat District, Maha Sarakham Province

สมบุญ ปะกำแหง¹ สานิตย์ กายาผาด² ไพศาล เอกะกุล³ และอนุสรณ์ ฐสินแก่น⁴

Somboon Pakumhaeng,¹ Sanit Kayaphad,² Phaisan A-khakul³ and Anusorn Thusinkean⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ สุ่มจากประชากรแบบหลายขั้นตอน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ได้ผู้เป็นตัวอย่างศึกษาครั้งนี้จำนวน 193 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบ สอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 43 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .25 ถึง .70 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Independent sample) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ทั้งโดยรวม และแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ การบริหารทั่วไป

คำสำคัญ : องค์การบริหารส่วนตำบล ความต้องการมีส่วนร่วมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

This research studies the level of participatory needs toward the fundamental educational management of Sub district administrative office members and compares the participatory needs of the Sub district

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

²กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา) รองศาสตราจารย์ สาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ⁴ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

administrative members with administrative department members and legislative department members. The overall study was divided into 4 parts, namely: academic, financial, personnel and general administration.

The sample in this study used stratified random sampling, by separating into groups from Sub district administrative offices in the area of Yang Srisurat district, Maha Sarakham Province the sample was 193 persons. The instrument was a questionnaire 43 items, the validity of each item was between 0.25 to 0.70 and the reliability was 0.99. The statistic were mean, standard deviation, percentage and t - test independent sample.

The results were as follow :

1. The participation of Sub district administration office members towards the fundamental educational management in the area of Yang Srisurat district, Maha Sarakham province was high both overall and in each of the 4 parts.
2. There was no difference in the main level of participatory needs towards the fundamental educational management between administrative members and legislative members. When the parts were compared there was a statistically significant difference of .05 for 1 in 4; namely general administration.

Keywords : Sub-district Administration office, Participatory needs, Basic Educational

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน มาตรา 289 กำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 29 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ว่าให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 30(1) ว่าให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจที่รัฐดำเนินการซ้ำซ้อนหรือให้บริการอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่มีความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจหน้าที่

และภารกิจให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 4 ปี สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใด หรือแห่งใดที่ไม่สามารถจะรับถ่ายโอนได้ภายใน 4 ปี ให้ดำเนินการถ่ายโอนให้เสร็จสิ้นภายใน 10 ปี โดยให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2552 การถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการถ่ายโอนโดยให้เป็นไปตามหลักความสมัครใจของทั้งสองฝ่ายรวมทั้งคำนึงถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการศึกษา และประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

กระแสความเคลื่อนไหวการถ่ายโอนด้านการศึกษาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม ว่าต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนอยู่ในระดับใดตลอดทั้งเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามศรีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตอำเภอขามศรีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ในเขตอำเภอขามศรีสุราช จังหวัดมหาสารคาม มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามศรีสุราช จังหวัดมหาสารคาม โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามศรีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ตามกรอบภาระงาน 4 งาน คือ การบริหาร

- 1.2.1 งานวิชาการ
- 1.2.2 งบประมาณ
- 1.2.3 บุคคล
- 1.2.4 ทั่วไป

2. พื้นที่ เขตที่ตั้งและเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ลังกัดเขตอำเภอขามศรีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามศรีสุราช จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 203 คน แยกเป็นฝ่ายบริหาร จำนวน 21 คน ฝ่ายนิติบัญญัติ จำนวน 182 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแบ่งตามตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของเครจซ์และมอร์แกน (R.V. Krejcie and D.W. Morgan) (ใน ประคอง กรรณสูต, 2525 : 95-96) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 193 คน แยกเป็นฝ่ายบริหารจำนวน 21 คน ฝ่ายนิติบัญญัติ จำนวน 172 คน รวม 193 คน

เครื่องมือการวิจัย

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ครอบคลุมงานบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จึงนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .25-.70 ได้แบบสอบถามจำนวน 43 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แจกแบบสอบถาม และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้รับคืนครบทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์แบบสอบถามตามค่าคะแนนที่กำหนดไว้หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติโดยใช้ t-test (Independence sample) และวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดโดยสรุปประเด็นและประเมินเป็นค่าความถี่

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมทุกด้าน และโดยรวมของแต่ละด้าน พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความต้องการในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าฝ่ายบริหารมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.96) และฝ่ายนิติบัญญัติมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 1.05)

1.1 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานวิชาการของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.90) เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่าฝ่ายบริหารมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ฝ่ายนิติบัญญัติมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

1.2 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานงบประมาณของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.96) เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่าฝ่ายบริหารมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ฝ่ายนิติบัญญัติมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 1.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานบุคคลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.99) เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่าฝ่ายบริหารมีความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ฝ่ายนิติบัญญัติมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารทั่วไปของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

โดยรวมและรายด้านพบว่าความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่าฝ่ายบริหารมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ฝ่ายนิติบัญญัติมีความต้องการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 1.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบความความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่าความ

ต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความต้องการมีส่วนร่วมของฝ่ายบริหารมีระดับความต้องการมากกว่าฝ่ายนิติบัญญัติส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งผู้ที่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ในแต่ละด้านมี ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ต้องการให้โรงเรียนจัดทำห้องสมุดชุมชน สำหรับใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ร่วมกันทั้งนักเรียน เยาวชน และประชาชนในหมู่บ้าน ควรจัดให้มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีครูอาจารย์แนะนำการใช้อุปกรณ์ดังกล่าว การจัดการเรียนการสอนควรเน้นกิจกรรมด้านวิชาการมากกว่ากิจกรรมนันทนาการ และบันเทิง เช่น กีฬา ดนตรี และให้คณะครูในโรงเรียนเพิ่มการให้แบบฝึกหัดแก่นักเรียนกลับไปทำที่บ้านทุกกลุ่มสาระ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนช่วยเหลือ แนะนำ และตรวจสอบในด้านการเรียนของนักเรียน

3.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ต้องการให้โรงเรียนบริหารงบประมาณในแต่ละปีให้เป็นไปอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน โรงเรียนควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปีให้ชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ และควรให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมพิจารณาการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน ในแต่ละปีการศึกษา

3.3 ด้านการบริหารบุคคล ต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอนของคณะครูอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์มากที่สุด คณะครูและนักการภารโรง ควรมีบุคลิกภาพและเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจริยธรรม ระเบียบวินัยที่ดีตลอดทั้งการประเมินพิจารณาความดีความชอบของครูควรนำเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ดี และการมีระเบียบวินัยมาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาด้วย

3.4 ด้านการบริหารทั่วไป ต้องการให้ชุมชนและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

ต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและให้โรงเรียนจัดระบบดูแลความปลอดภัยของนักเรียนในการเดินทางไปกลับบ้านพักในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านที่มีความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การบริหารงานวิชาการ ส่วนด้านน้อยที่สุดคือ การบริหารทั่วไป ระดับความต้องการมีส่วนร่วม อภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

1.1 สาเหตุที่ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ และคณะ (2542) และงานวิจัยของจรรย์ พันธุ์หนอง (2546) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติมีความเข้าใจและตระหนักในการเข้าไปมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ต่อการจัดการศึกษา จึงทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในท้องถิ่นที่ตนรับผิดชอบ

อีกทั้งกระแสความเคลื่อนไหวในการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการจัดทำแผนการกระจายอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนการ

ถ่ายโอนและเสนอแนะการถ่ายโอนต่อคณะรัฐมนตรีโดยการดำเนินการถ่ายโอนให้เป็นไปตามหลักความสมัครใจทั้งสองฝ่าย รวมทั้งคำนึงถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการศึกษาและประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ ปัจจุบันมีโรงเรียนบางส่วนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนหนึ่งแล้ว มีผลทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เป็นเขตบริการที่ตนรับผิดชอบ

นอกจากนั้นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติมีความเชื่อว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพมีความพร้อมที่จะเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เป็นเขตบริการ ทั้งนี้เนื่องจากว่าองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละองค์มีความพร้อมในด้านงบประมาณ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อีกทั้งยังมีความพร้อมในด้านบุคลากรโดยมีเจ้าหน้าที่เพียงพอ และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเชื่อว่าตนเองมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการเพียงพอที่จะบริหารจัดการทางการศึกษาได้

1.2 สาเหตุที่ทำให้ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด ส่วนงานด้านอื่นๆ มีความต้องการรองลงมา สอดคล้องกับงานวิจัยของสายพันธ์ดวงคำน้อย (2543) และงานวิจัยของประมุข ศรีชนะ (2543) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นงานหลักเป็นงานที่ให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย จึงมีผลทำให้สมาชิกองค์การ

บริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติมีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด

อีกทั้งการบริหารงานวิชาการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การที่นักเรียนจะอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน จึงมีความต้องการที่จะสนับสนุน ส่งเสริม ควบคุมดูแลด้านการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ส่งผลถึงตัวเด็กนักเรียนที่เป็นบุตรหลานให้สามารถอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข

นอกจากนั้นบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันเกี่ยวกับทางด้านการศึกษา คือ มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนวัสดุอุปกรณ์การเรียน เพื่อเป็นวัสดุฝึก สอน สอบ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งแต่ละโรงเรียนได้รับจัดสรรจากทางราชการแล้วแต่ไม่เพียงพอ สื่อและวัสดุอุปกรณ์การสอนเหล่านี้ถ้าโรงเรียนมีเพียงพอทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียนจะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ มีประสบการณ์ที่เพียงพอตามศักยภาพของแต่ละระดับชั้นที่เรียน จึงมีผลทำให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ พบว่าโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาโดยรวมของแต่ละด้านพบว่างานการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าฝ่ายนิติบัญญัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัญ พันธุ์หนอง (2546) ส่วนผลการวิจัยความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกันนั้นอาจเป็นเพราะสมาชิกองค์การ

บริหารส่วนตำบลทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติมีความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์ในการบริหารจัดการที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรม ประเพณี และการประกอบอาชีพที่คล้ายคลึงกัน

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารถึงแม้ว่าจะมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการภารกิจต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด แต่ในทางปฏิบัติผู้ที่มีหน้าที่เป็นผู้นำเป็นผู้บริหารจัดการในองค์กร คือ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และเลขาฯ การเท่านั้น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารอื่นๆ จะเป็นเพียงคนทำงานในภารกิจต่างๆ มิได้มีอำนาจในการตัดสินใจเท่าที่ควร จึงอาจทำให้ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติไม่แตกต่างกัน

ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติรายด้าน พบว่าด้านงานบริหารทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่างานบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนด ได้แก่ งานธุรการ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานกิจการนักเรียน ซึ่งภาระงานดังกล่าวเป็นงานที่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลฝ่ายบริหารมีความเชื่อและมุ่งมั่นว่าสามารถบริหารจัดการได้ ส่วนงานอื่นๆ เช่น งานวิชาการ งานงบประมาณ เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญในการบริหารงาน ส่วนงานบุคลากรมีความเชื่อว่าเป็นเรื่องภายในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถควบคุมดูแลดูแล และบุคลากรให้มีประสิทธิภาพได้ จึงส่งผลให้ความต้องการมีส่วนร่วมในงานบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยฝ่ายบริหารมีความต้องการมากกว่าฝ่ายนิติบัญญัติ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และแต่ละด้านพบว่าทุกด้านมีความต้องการในระดับมาก

1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการมีส่วนร่วมด้านงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก

1.2 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมด้านงานงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

1.3 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมด้านงานบุคคลโดยรวมด้านงานบุคคลอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก

1.4 ระดับความต้องการมีส่วนร่วมด้านงานบริหารทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานบริหารทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความต้องการมีส่วนร่วมของฝ่ายบริหารมีความต้องการมากกว่าฝ่ายนิติบัญญัติ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน โรงเรียนควรสร้าง

ความตระหนักให้เห็นคุณค่าของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน แจ้งผลการจัดซื้อจัดจ้างให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบ ควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุและจำหน่ายพัสดุออกจากบัญชี โรงเรียนควรเชิญองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี และเป็นกรรมการในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อจะไม่ให้มีปัญหาภายหลัง ตลอดจนควรเชิญองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาดูแลในการก่อสร้างภายในโรงเรียน และร่วมปรับปรุงการซ่อมแซมอาคารสถานที่

2. ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกับคณะครูภายในโรงเรียน สนับสนุนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนและจัดหาบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านมาช่วยสอน จัดสรรงบประมาณให้แก่ทางโรงเรียน ร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ตลอดจนจัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในโรงเรียน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. สานิตย์ กายาผาด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล เอกะกุล และอาจารย์อนุสรณ์ ภูสินแก่น กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความดูแลตรวจสอบ เสนอแนะ แก้ไขข้อบกพร่องให้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้งานวิจัยนี้มีคุณค่ามากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- การปกครอง, กรม. (2541). **การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับพนักงานส่วนตำบลโครงการร่วมมือระหว่าง มสธ. กับกรมการปกครอง ทั่วประเทศ**. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2541). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- _____. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะรัฐมนตรี. (2548). **ร.ร.สมมติ ครม. 941 เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**, สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2548. จาก www.thaigov.go.th/news/cab/48/nov/48/cab08/nov48.htm
- จรัล พันธุ์หนอง. (2546). **ความต้องการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- ประมูล ศรีชนะ. (2543). **ความต้องการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประคอง ภรรณสูตร. (2525). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สายนต์ ดวงคำน้อย. (2543). **ความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ และคณะ. (2542). **การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏนครราชสีมาและสมาคมศิษย์เก่าวิทยาลัยครูนครราชสีมา.